

مراقبت های ادغام یافته ناخوشی های اطفال

(ویژه خانه بهداشت)

<p>شیرخوار بیمار زیر دو ماه</p> <p>ارزیابی و طبقه بندی و درمان شیر خوار بیمار</p> <p>ارزیابی کودک از نظر نشانه های خطر ۱۶</p> <p>کودک را از نظر عفونت های موضعی کنترل کنید ۱۷</p> <p>سپس سوال کنید: آیا شیر خوار اسهال دارد؟ ۱۸</p> <p>سپس مشکل شیر خوردن یا وزن نگرفتن را کنترل کنید ۱۹</p> <p>وضعیت واکسیناسیون و مصرف مکمل های داروئی را کنترل کنید ۱۹</p> <p>ارزیابی مشکلات دیگر ۱۹</p> <p>درمان شیر خوار و مشاوره با مادر</p> <p>آآتی بیوتیک داخل عضلانی در صورت عدم امکان ارجاع ۲۰</p> <p>برای درمان کم آبی مایعات بیشتر و تغذیه با شیر مادر را ادامه دهید</p> <p>برنامه درمانی الف ۲۱</p> <p>درمان شیر خوار در صورت عدم امکان ارجاع ۲۱</p> <p>طرز صحیح بغل کردن و پستان گرفتن شیر خوار ۲۲</p> <p>مراقبت در منزل برای شیر خواران ۲۲</p> <p>چه موقعی فوراً "برگرد" ۲۲</p> <p>پیگیری شیر خوار بیمار</p> <p>مشکلات غذا و نحوه تغذیه ۲۳</p> <p>کم وزنی ۲۳</p> <p>اسهال ۲۳</p> <p>برفک ۲۳</p>	<p>پیگیری کودک بیمار</p> <p>پنومونی ۱۰</p> <p>اسهال ۱۰</p> <p>عفونت گوش ۱۰</p> <p>تب ۱۰</p> <p>مشکلات غذا و نحوه تغذیه</p> <p>اختلال رشد/رشد نامعلوم ۱۱</p> <p>مشاوره با مادر</p> <p>غذا و نحوه تغذیه کودک را ارزیابی کنید ۱۲</p> <p>توصیه های تغذیه ای ۱۳</p> <p>مشاوره با مادر در مورد مشکلات تغذیه ای ۱۴</p> <p>مایعات</p> <p>افزایش مایعات در دوران بیماری ۱۵</p> <p>چه موقعی مراجعه کند</p> <p>به مادر توصیه کنید چه موقع نزد کارمند بهداشتی مراجعه کند</p>	<p>کودک بیمار ۲ ماهه تا ۵ ساله</p> <p>ارزیابی و طبقه بندی و درمان کودک بیمار</p> <p>ارزیابی کودک از نظر وجود نشانه های خطر ۲</p> <p>سپس در مورد علائم اصلی سوال کنید:</p> <p>آیا کودک سرفه می کند؟ ۲</p> <p>آیا کودک ناراحتی گوش دارد؟ ۱۴</p> <p>آیا کودک گلو درددارد ۴</p> <p>آیا کودک تب دارد ۵</p> <p>سپس کودک را از نظر کم وزنی کنترل کنید ۵</p> <p>وضعیت واکسیناسیون و مصرف مکمل های داروئی را کنترل کنید ۶</p> <p>درمان کودک</p> <p>آآتی بیوتیک خوراکی ۷</p> <p>پیشگیری از پایین آمدن قند خون ۷</p> <p>نحوه درمان عفونت مزمن گوش ۷</p> <p>استامینوفن ۷</p> <p>برای درمان اسهال مایعات بیشتر بدھید و غذا را ادامه دهید</p> <p>برنامه درمانی الف: درمان اسهال در منزل ۸</p> <p>برنامه درمانی ب: درمان کم آبی نسبی با او آر اس ۸</p> <p>برنامه درمانی ج: درمان کم آبی شدید ۹</p> <p>درمان کودک در صورت عدم امکان ارجاع ۹</p>
--	---	--

ارزیابی، طبقه بندی و درمان کودک بیمار

۲۰ ماهه تا ۵ ساله

ارذیابی

در مورد مشکل کودک سؤال کنید.

- مسخخص کنید اولین مراجعه کودک است یا برای پیگیری آمده است.
 - اگر برای پیگیری آمده به قسمت پیگیری (کودک ۲ ماه تا ۵ سال) مراجعه نمائید.
 - اگر اولین مراجعه است کودک را به ترتیب زیر ارزیابی کنید:

ارزیابی کودک از نظر نشانه های خطر

سوال کنید:

- آیا کوڈ کے قدر بہ نو شیدن یا شیر خوردن می باشد؟
 - آیا کوڈ کے درجیان یا ماری تست نشیح کرده است؟
 - آیا کوڈ کے هر چیز کے می خورد است فراغ می کند؟

در صورت مشاهده هر یک از نشانه های خطر کودک نیاز به توجه فوری داشته، ارزیابی را تکمیل کرده و فوراً درمان قبیل از رجایع را انجام داده و سریعاً ارجاع نماید.

نمانه ها	طبقه بندی	درمان
----------	-----------	-------

سپس در مورد علائم اصلی سؤال کنید:

آیا کوڈک سرفہ یا تنفس مشکل دارد؟

<p>﴿ اگر فاصله تا نزدیکترین مرکز درمانی :</p> <ul style="list-style-type: none"> - کمتر از یک ساعت باشد: کودک را فوراً ارجاع دهید. - بیش از یک ساعت باشد: اولین نوبت آنکه بیوپیک مناسب را بدھید سپس کودک را فوراً ارجاع دهید. 	<p>پنومونی شدید یا بیماری خیلی شدید</p>	<p>• در صورت داشتن هریک از نشانه های خطر یا</p> <p>• توکشیده شدن قفسه سینه یا</p> <p>• خر خر در کودک آرام</p>
---	---	---

اگر بلہ : نکھے کنید، گوش کنید :

➤ برای مدت ۵ روز آنتی بیوتیک مناسب بدھید. ➤ سرفه را باداروهای بی ضرر خانگی تسکین دهید. ➤ به مادر توصیه کنید که چه موقع فوراً برگردد. ➤ ۲ روز بعد پیگیری کنید.	پنومونی	• تنفس تندر

اگر بله: **تگه کنید، گوش کنید:**

- برای چه مدتی؟
- شمارش تعداد تنفس در یک دقیقه
- کودک باید آدم باشد
- توکشیده شدن قفسه سینه
- شنیدن خرخر

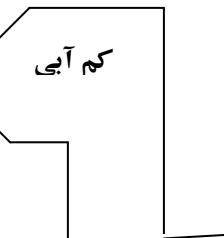
<ul style="list-style-type: none"> ➤ برای مدت ۵ روز آنتی بیوتیک مناسب بدھید. ➤ سرفه را باداروهای بی ضرر خانگی تسکین دھید. ➤ به مادر توصیہ کنید کہ چہ موقع فوراً برگردد. ➤ ۲ روز بعد پیگیری کنید. 	<p>پنومونی</p>	<p>• تنفس تند</p>
--	-----------------------	-------------------

اگر کوڈک: تنفس تند:

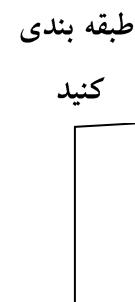
<p>► اگر سرفه بیش از ۳ هفته هر روز ادامه دارد برای ارزیابی بیشتر ارجاع دهید. در غیر اینصورت:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● سرفه را باداروهای بی ضرر خانگی تسکین دهید. ● به مادر توصیه کنید که چه موقع فوراً برگردد. ● اگر بهبود پیدا نکرد ۵ روز بعد مراجعه کند. 	<p>پنومونی ندارد: سرفه یا سرماخوردگی</p>	<p>• هیچ نشانه ای از پنومونی یا بیماری خیلی شدید ندارد</p>
---	--	--

۵۰ بار در دقیقه یا بیشتر ۱۲ ماهه تا ۱۲ ماهه
 ۴۰ بار در دقیقه یا بیشتر ۱۲ ماهه تا ۵ سال

درمان	طبقه بندی	نشانه ها
<p>﴿ فوراً کودک را همراه مادرش به نزدیکترین مرکز درمانی ارجاع دهید و به مادر توصیه کنید در بین راه جرمه اورآس به او بخوراند</p> <p>﴿ به مادر توصیه کنید تغذیه باشیر مادر را ادامه دهد</p>	کم آبی شدید (ج)	<p>۲ نشانه از نشانه های زیر را دارا باشد:</p> <ul style="list-style-type: none"> خواب آلودگی غیر عادی یا عدم هوشیاری عدم توانایی نوشیدن یا کم نوشیدن پوست خیلی آهسته بحال طبیعی بر می گردد فرورفتگی چشم ها

<p>﴿ برای درمان کم آبی، مایعات و غذا طبق درمان گروه ب بدھید</p> <p>﴿ توصیه کنید که چه زمانی فوراً برگردد</p> <p>﴿ اگر کودک بهبود پیدا نکرد ۵ روز بعد مراجعه کند</p> <p>اگر کودک در طبقة بندی شدیدی قرار می گیرد. فوراً او را همراه مادرش به نزدیکترین مرکز درمانی ارجاع دهید و به مادر توصیه کنید در بین راه اورآس جرمه اورآس به او بخوراند و تغذیه با شیر مادر را ادامه دهد</p>	کم آبی نسبی (ب)	<p>۲ نشانه از نشانه های زیر را دارا باشد:</p> <ul style="list-style-type: none"> بیقراری و تحریک پذیری تشنه است و با ولع می نوشد پوست آهسته بحال طبیعی بر می گردد فرورفتگی چشم ها
--	-----------------	---

<p>﴿ برای درمان اسهال در منزل مایعات و غذا طبق گروه الف بدھید</p> <p>﴿ به مادر توصیه کنید که چه زمانی فوراً برگردد</p> <p>﴿ اگر کودک بهبود پیدا نکرد ۵ روز بعد</p>	کم آبی ندارد (الف)	<p>نشانه های کافی برای طبقة بندی کم آبی شدید و نسبی را ندارد</p>
--	--------------------	--

<p>﴿ قبل از ارجاع کم آبی را درمان کنید</p> <p>﴿ ارجاع به مرکز بهداشتی درمانی</p>	اسهال پایدار شدید	کم آبی دارد
--	-------------------	-------------

<p>﴿ قبل از ارجاع کم آبی را درمان کنید</p> <p>﴿ ارجاع به مرکز بهداشتی درمانی</p>	اسهال خونی	خون در مدفع
--	------------	-------------

آیا کودک اسهال دارد؟

اگر بله؛ سؤال کنید:

• حال عمومی کودک:

- خواب آلودگی غیر عادی یا

عدم هوشیاری

- بی قراری و تحریک پذیری

• به کودک مایعات بدھید

- عدم توانایی نوشیدن یا کم نوشیدن

- تشنه است و با ولع می نوشد

• پوست شکم رایین دو انگشت بفشارید

- خیلی آهسته به حالت طبیعی

بر می گردد (بیش از ۲ ثانیه)

- آهسته به حالت طبیعی بر می گردد

• فروافتگی چشم ها

• برای چه مدتی؟

• آیا در مدفع خون وجود دارد؟

درمان	طبقه	نشانه ها
<ul style="list-style-type: none"> گوش را بوسیله فتیله گذاری خشک کنید ارجاع به مرکز بهداشتی درمانی 	عفونت مژمن گوش	<ul style="list-style-type: none"> خروج چرک از گوش دیده می شود و ترشح چرکی به مدت بیشتر از ۱۴ روز دارد

» به مدت ۵ روز آنتی بیوتیک بدهید	» برای تسکین درد استامینوفن بدهید	» گوش را بوسیله فتیله گذاری خشک کنید	» به مادر توصیه کنید که چه زمانی فوراً برگردد	» ۵ روز بعد پیگیری کنید
طبقه	عفونت	عفونت	عفونت	درد گوش
حداد گوش				<ul style="list-style-type: none"> خروج چرک از گوش دیده می شود و ترشح چرکی به مدت کمتر از ۱۴ روز دارد درد گوش

هیچ درمانی لازم نیست	عفونت گوش وجودندارد	<ul style="list-style-type: none"> درد گوش وجود ندارد واز گوش چرک خارج نمی شود
----------------------	--	--

آیا کودک مشکل گوش دارد؟

اگر بله، سوال کنید:

نگاه کنید، لمس کنید:

آیا درد گوش وجود دارد؟

آیا از گوش ترشح خارج می شود؟

اگر بله، برای چه مدتی؟

<ul style="list-style-type: none"> به مدت ۱۰ روز آنتی بیوتیک مناسب را بدهید تب ۳۸.۵ درجه یا بیشتر اسلقینوفن بدهید. به مادر توصیه کنید که چه زمانی فوراً مراجعت کند. 	گلودرد استرپتوکوکی	<ul style="list-style-type: none"> تب و دوشانه از نشانه های زیر را داشته باشد: چرک سفید در حلق غده های لنفاوی بزرگ ودردناک در گردن قرمزی متشر حلق
--	-------------------------------------	--

<ul style="list-style-type: none"> اگر در طبقه بندی دیگری قرار دارد اقدامات آن طبقه بندی را انجام دهید. در غیر اینصورت هیچ درمانی لازم نیست 	گلودرد استرپتوکوکی ندارد	<ul style="list-style-type: none"> دو شانه از نشانه های زیر را داشته باشد آبریزش بینی قرمزی چشم سرفه خشونت صدا عطسه
--	---	---

آیا کودک (دوسال به بالا) گلودرد دارد؟

آیا کودک موقع غذا خوردن مشکل دارد؟

نگاه کنید، لمس کنید:

آیا کودک آبریزش بینی دارد؟

لمس جلوی گردن برای یافتن غدد

لنفاوی بزرگ و دردناک

آیا چشمها ای او قرمز است؟

آیا عطسه میکند؟

آیا خشونت صدا دارد؟

- یک نوبت استامینوفن برای تب ۳۸.۵ درجه و بالاتر بدھید.
- اقداماتی برای پیشگیری از پایین آمدن قندخون را نجام دھید.
- اگر فاصله نزدیکترین مرکز درمانی :
 - کمتر از یک ساعت باشد: کودک را فوراً ارجاع دھید.
 - بیش از یک ساعت باشد: اولین نوبت آنتی بیوتیک مناسب را بدھیدسپس کودک را فوراً ارجاع دھید.

بیماری خیلی شدید تب دار	در صورت داشتن هر یک از نشانه های خطر یا سفتی گردن

کمتر از 7 روز

- کودک جهت ارزیابی بیشتر به مرکز بهداشتی درمانی ارجاع شود

تب دار	تب همراه با نشانه های موضعی *
- (در طبقه بندی دیگری قرار نمی گیرد)

طبقه بندی کنید

- تب 38.5 درجه و بالاتر استامینوفن بدھید.
- اگر بیش از 3 روز هر روز تب کرده باشد، به مرکز بهداشتی درمانی ارجاع دھید در غیر اینصورت بعداز 2 روز پیشگیری کنید.
- به مادر توصیه کنید چه زمانی فوراً برگردد

تب دار	تب بدون نشانه های موضعی * یا همراه با آبریزش بینی

بیش از 7 روز

- ارجاع به مرکز بهداشتی درمانی جهت ارزیابی بیشتر ارجاع دھید

مدت	تب طولانی تب بیش از 7 روز

آیا کودک تب دارد؟

(از طریق تاریخچه، احساس داغی یا درجه حرارت بالای ۳۷ زیر بغل)

نگاه کنید، لمس کنید:

- برای چه مدتی؟
- درجه حرارت بدن
- آیا بیشتر از 7 روز تب کرده است؟
- سفتی گردن
- آبریزش بینی
- نشانه های موضعی *

* نشانه های موضعی در لمس : درد استخوان-درد در ناحیه مفاصل-درد در ناحیه سینوس ها- گرمی و تورم پوستی و

درمان	طبقه بندی	نشانه ها
اگر کودک بیماری دیگری دارد. او را همراه مادرش به نزدیکترین مرکز درمانی ارجاع فوری دهید در غی راینصورت برای ارزیابی بیشتر به مرکز بهداشتی درمانی ارجاع دهید.	سوء تغذیه شدید	زیر منحنی قرمز(۳- انحراف معیار)

▶ بررسی وضعیت تغذیه و غذای کودک و مشاوره با مادر(طبق چارت تغذیه و مشاوره)	اختلال رشد دارد	بالای منحنی قرمز(۳- انحراف معیار) و موازی و صعودی نبودن بامنحنی رشد
▶ اگر مشکل در غذا و نحوه تغذیه دارد ۵ روز بعد پیگیری کنید.		
▶ توصیه به مادر که چه زمانی فوراً برگردد برای اختلال رشد کودک زیریکسال ۲ هفته و بالای یکسال یکماه بعد پیگیری کنید.		

▶ مادر را تشویق کنید که تغذیه کودکش را همچنان ادامه بدهد	اختلال رشد ندارد	بالای منحنی قرمز(۳- انحراف معیار) و موازی و صعودی بامنحنی رشد
--	------------------	---

اگر کودک بیماری دیگری دارد. او را همراه مادرش به نزدیکترین مرکز درمانی ارجاع فوری دهید در غیراینصورت برای ارزیابی بیشتر به مرکز بهداشتی درمانی ارجاع دهید.	سوء تغذیه شدید	زیر منحنی قرمز(۳- انحراف معیار)
--	----------------	---------------------------------

▶ بررسی وضعیت تغذیه و غذای کودک و مشاوره با مادر (طبق چارت تغذیه و مشاوره)	رشد نامعلوم	بالای منحنی قرمز(۳- انحراف معیار)
▶ اگر مشکل در غذا و نحوه تغذیه دارد ۵ روز بعد پیگیری کنید.		
▶ توصیه به مادر که چه زمانی فوراً برگردد برای رشد نامعلوم کودک زیریکسال ۲ هفته و بالای یکسال یکماه بعد پیگیری کنید.		

کنترل کودک از نظر کم وزنی

آیا منحنی رشد کودک قبل از سرمه شده است؟

اگر بله :

- پس از رسم وزن کودک در کارت رشد با وزن قبلی او مقایسه کنید.

اگر خیر :

- وزن کودک برای سن را در کارت پایش رشد رسم کنید.

MMR	۱۲ ماهگی
قطره فلح سه گانه - MMR	۱۸ ماهگی
قطره فلح سه گانه	۶ سالگی

ب.ث.ر - هپاتیت - قطره فلح	تولد
هپاتیت - قطره فلح سه گانه	۲ ماهگی
قطره فلح سه گانه	۴ ماهگی
قطره فلح سه گانه	۶ ماهگی

کنترل وضعیت واکسیناسیون کودک

اگر ناراحتی دیگری دارد، جهت ارزیابی به مرکز بهداشتی درمانی ارجاع دهید.

ارزیابی سایر مشکلات

درمان کودک (پاساس طبقة بندی چارت)

دادن آنتی بیوتیک خوراکی مناسب:

برای پنومونی، عفونت حادگوش یا بیماری خیلی شدید

- آنتی بیوتیک انتخابی: آموکسی سیلین یا کوتريموکسازول

وزن یاسن	آموکسی سیلین	کوتريموکسازول	2 بار در روز بمدت 5 روز
روزه تا 12 ماه (5 کیلوگرم)	250 میلی گرم در 5 ml	شربت 125 میلی گرم در 5 ml	قرص بزرگسالان (T2010) mg
ماهه تا 5 ساله (10 کیلوگرم)	25 ml	5 ml	قرص کودکان (T8040) mg
	5 ml	5 ml	شربت (T4020) mg

برای گلو درد استرپتوکوکی

- پنی سیلیسن وی برای کودکان بالای دو سال 250 میلی گرم هر هشت ساعت بمدت 10 روز

(در صورت استفاده از شربت 250 میلی گرم هر نوبت 5 میلی لیتر)

نحوه دادن داروی خوراکی در منزل را به مادر یاد بدهید:

- داروی مناسب را بر اساس وزن کودک مشخص نماید

- از سن کودک زمانی استفاده کنید که وزن اورا نمی‌اندید

- دلیل دادن دارو را به مادر بگوئید

- مقدار مصرف دارو را در هر نوبت به مادر نشان بدهید

- از مادر بخواهید خودش مقدار دارو را به شما نشان بدهد

- به دقت برای مادر چگونگی دادن دارو را توضیح بدهید

- برای مادر توضیح بدهید طول دوره درمان را تمام کند حتی اگر حال کودک بهتر شود

- آنچه برای مادر توضیح دادید قبل از ترک کردن خانه بهداشت از او سوال کنید.

اقداماتی برای پیشگیری از پایین آمدن قند خون

اگر کودک قادر به تغذیه با شیر مادر است:

از مادر بخواهید که کودک را با شیر خودش تغذیه کند

اگر کودک توانایی تغذیه با شیر مادر را ندارد و قادر به بلع می باشد:

به ترتیب اولویت و در دسترس بودن:

شیر مادر دوشیده شده، شیر دایه، شیر مصنوعی، آب قند به او بدهید

قبل از ارجاع ۳۰ تا ۵۰ میلی لیتر شیر یا آب قند در صورت تحمل با استکان به او بدهید. بدھید.

طرز تهیه آب قند: ۴ قاشق مرباخوری شکر (۲۰ گرم) در یک لیوان محتوی ۲۰۰ سی سی آب سالم حل کنید.

اگر کودک توانایی بلعیدن را ندارد:

اگر توانایی گذاشتن لوله معده دارید، همان مایعات را به همان میزان از لوله معده هر ۲ ساعت به او بدهید

در صورت عدم امکان ارجاع هر ۲ ساعت تکرار کنید

در صورت خروج چرک گوش را با فنیله گذاری خشک کنید

• گوش را حداقدل سه بار در روز خشک کنید

• فقط از پارچه تمیز و جاذب آب استفاده کنید

• پارچه را لوله کرده در گوش کودک قرار دهید

• وقتی خیس شد آن را خارج کنید

• تا خشک شدن کامل گوش، فنیله را بطور مکرر عوض کنید

دادن استامینوفن برای تب ۳۸/۵ درجه و بالاتر یا درد گوش

مقدار استامینوفن هر ۴-۶ ساعت تا تب یا درد گوش از بین برود

قرص بزرگسال	شربت	قطره	وزن
325 میلی گرم	5 ml 120mg	2kg	یا سن
$\frac{1}{6}$	نصف قاشق مرباخوری 1/5 cc	8-12	ماهه تا 6 ماه (4 کیلوگرم)
$\frac{1}{4}$	نصف قاشق غذاخوری 2.5 cc	12-18	ماهه تا 12 ماه (6 کیلوگرم)
$\frac{1}{3}$	یک قاشق غذاخوری 5 cc	20-28	ماهه تا 3 سال (10 کیلوگرم)
$\frac{1}{2}$	یک و نیم قاشق غذاخوری 7.5 cc	—	سال تا 5 ساله (15 کیلوگرم)

برای درمان اسهال مایعات بیشتر بدهید و غذا را ادامه بدهید.

برنامه درمانی ب : درمان کم آبی نسبی با ORS

را برای ۴ ساعت در خانه بهداشت بدهید

تعیین مقدار تقریبی محلول ORS که بایستی در ۴ ساعت اول داده شود

سن *	2 تا 4 ماه	4 تا 11 ماه	12 تا 23 ماه	2 تا 4 ماه	2 تا 4 سال
وزن	< 6 Kg	6 < Kg	9 < Kg	9 Kg	11 تا 15 Kg
میلی لیتر	400 تا 200	400 تا 600	600 تا 800	800 تا 1200	800 تا 1200

* از سن کودک زمانی استفاده کنید که وزن اورا نمیاند. برای محاسبه مقدار تقریبی ORS می توانید وزن کودک (kg) را در ۷۵ ضرب کنید.

- اگر کودک بیشتر از جدول فوق ORS درخواست کرد هر جقدر میل دارد ORS بدهید.
- برای شیرخواران زیر ۶ ماه که شیر مادر نمی خورند در طول این ۴ ساعت ۲۰۰ میلی لیتر آب سالم در هر دوره بدهید.

به مادر نشان دهید که چگونه او. آر. اس به کودک بدهد.

- مرتبًا با استکان و جرعه جرعه بدهد.
- اگر کودک استفراغ کرد ۱۰ دقیقه صبر کند و پس از آن دادن او. آر. اس را کم کم ادامه دهد.
- هر مقدار که کودک میل دارد با شیرم در تغذیه کند.

بعد از ۴ ساعت :

- کودک را ارزیابی مجدد و کم آبی اورا طبقه بندی نمایید
- برای ادامه درمان برنامه درمانی مناسب رالنتخاب کنید
- تغذیه کودک را در خانه بهداشت شروع کنید

اگر مادر باید قبل از اتمام برنامه درمان ب خانه بهداشت را ترک کند:

- به مادر طرز تهیه ORS را نشان بدهید.
- به مادر نشان بدهید که برای تکمیل دوره درمان ۴ ساعته چه مقدار او. آر. اس باید در منزل به کودک بدهد.
- برای جبران کم آبی بطور کامل ، تعداد کافی پودر او. آر. اس به مادر بدهید.
- به قانون درمان اسهال در منزل را برای او شرح دهید.

- ۱- دادن مایعات اضافی
- ۲- ادامه تغذیه
- ۳- مراجعه مجدد
- در برنامه درمانی الف را بینید

برنامه درمانی الف: درمان اسهال در منزل

مشاوره با مادر روی ۳ قانون درمان اسهال در منزل

(دادن مایعات اضافی، ادامه تغذیه، مراجعه مجدد)

۱- دادن مایعات اضافی :

به مادر بگویید:

- کودک را مرتبًا با شیر خود تغذیه کنند
- اگر کودک به طور انحصاری شیر مادر می خورد ORS و آب سالم هم به او بدهید.
- اگر کودک به طور انحصاری شیر مادر نمی خورد بر حسب سن از غذاها و مایعات زیر هر جقدر میل دارد به او بدهید: محلول ORS، غذاهای آبکی (مانند: سوپ ؛ لعاب برنج، دوغ، . . .) آب سالم.

طرز تهیه محلول او. آر. اس را به دقت به مادر آموزش دهید.

دو بسته او. آر. اس به مادر بدهید

به مادر نشان بدهید، چه مقدار او. آر. اس را پس از هر بار دفع آبکی به او بدهد

کمتر از ۲ سال ۵۰ تا ۱۰۰ میلی لیتر پس از هر بار مدفع
۲ سال یا بیشتر ۱۰۰ تا ۲۰۰ میلی لیتر پس از هر بار مدفع

به مادر بگویید:

- محلول ORS را با استکان یا قاشق مرتبًا جرعه جرعه بدهد.
- اگر کودک استفراغ کرد ۱۰ دقیقه صبر کنید، سپس محلول را به آهستگی بدهد.
- تا زمان قطع اسهال دادن مایعات اضافه را ادامه دهد.

چارت مشاوره با مادر را

بینید.

۲- ادامه تغذیه

۳- مراجعه مجدد

درمان کودک در صورت عدم امکان ارجاع

در بیمارانی که امکان ارجاع وجود ندارد یا قبل از ارجاع نیاز به

آنتی بیوتیک دارند:

- به مادر توضیح بدهید چرا این دارو را داده اید
- مقدار مناسب با وزن یا سن کودک را مشخص کنید
- از سرنگ و سرسوزن استریل استفاده کنید.
- به دقت مقدار دارو را تعیین کنید.

آنتی بیوتیک تزریقی بدهید:

برای کودکانی که باید ارجاع فوری شوند و قادر به خوردن آنتی بیوتیک خوراکی نیستند:

- اولین نوبت کلامفینیکل تزریقی را بدهید فوراً کودک را به بیمارستان ارجاع دهید
- **اگر ارجاع امکان ندارد:**
 - تزریق کلامفینیکل را به مدت ۵ روز هر ۱۲ ساعت یکبار تکرار کنید.
 - سپس با آنتی بیوتیک خوراکی مناسب به مدت ۱۰ روز کامل درمان را تغییر بدهید.

کلامفینیکل

مقدار: ۴۰ میلیگرم بازای هر کیلوگرم وزن بدن

یا ۵ میلی لیتر آب مقطر برای هر ویال

$$180 \text{ mg/ml} \times 6/5 \text{ ml} = 1000 \text{ mg}$$

۱ میلی لیتر = ۱۸۰ میلی گرم

سن یا وزن

۲ ماهه تا ۴ ماه

(۴) تا کمتر از ۶ کیلوگرم

۴ ماهه تا ۹ ماه

(۶) تا کمتر از ۸ کیلوگرم

۹ ماهه تا ۱۲ ماه

(۸) تا کمتر از ۱۰ کیلوگرم

۱۲ ماهه تا ۳ سال

(۱۰) تا کمتر از ۱۴ کیلوگرم

۲ ساله تا ۵ ساله

(۱۴) تا ۱۹ کیلوگرم

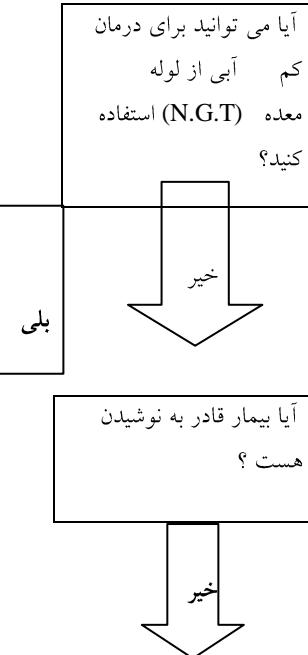
برنامه درمانی ج : درمان کم آبی شدید

در مواردیکه امکان ارجاع کودک اسهالی (ظرف یک ساعت) به نزدیکترین مرکز درمانی وجود ندارد

➢ درمان کم آبی را با دادن محلول اوآراس از طریق لوله معده (یادهان) شروع کنید در هر ساعت 20 میلی لیتر محلول اوآراس به ازاء هر کیلوگرم وزن بدن برای مدت 6 ساعت بدهید (مجموع 120 میلی لیتر به ازاء هر کیلوگرم وزن بدن)

- بیمار را هر 1 تا 2 ساعت مجدداً ارزیابی کنید:
 - اگر کودک استفراغ مکرر داشته باشد یا نفع شکم زیادتر شود، مایعات را آهسته تر (با سرعت کمتری) به او بدهید.
 - اگر کم آبی بعد از 3 ساعت بهتر نشد بیمار را برای تزریق وریدی ارجاع دهید.
 - بعد از 6 ساعت مجدداً بیمار را ارزیابی کرده و برنامه درمانی مناسب را انتخاب کنید.

آیا می توانید برای درمان کم آبی از لوله معده (N.G.T) استفاده کنید؟

توجه:

- در صورت امکان حداقل ۶ ساعت پس از جبران کم آبی، بیمار را تحت نظر داشته باشید تا مطمئن شوید که مادر می توانند با دادن محلول اوآراس از طریق دهان، کم آبی را جبران کنند.

پیگیری کنید.

پنومونی

بعد از ۲ روز:

► نشانه های خطر را در کودک بررسی کنید

► کودک را از نظر سرفه یا تنفس ارزیابی کنید

► سوال کنید:

● آیا شمارش تنفس کودک بهتر شده است؟

● آیا تب کمتر شده است؟

● آیا اشتها را کودک بهتر شده است؟

درمان:

► اگر تو کشیده شدن قفسه سینه وجود دارد، فوری به نزدیکترین مرکز درمانی ارجاع دهید

► اگر شمارش تنفس، تب و اشتها فرقی نکرده، به مرکز بهداشتی درمانی ارجاع دهید

► اگر شمارش تنفس کمتر، تب کمتر، و اشتها بهتر شده، درمان ۵ روز آنتی بیوتیک را کامل کنید.

عفونت گوش

پس از ۵ روز

► ارزیابی کودک برای ناراحتی گوش ← چارت ارزیابی گوش درد رانگاه کنید

► اندازه گیری درجه حرارت کودک

درمان:

► اگر تورم دردناک در پشت گوش یا تب بالای ۳۸/۵ وجود دارد کودک را فوراً به

نزدیکترین مرکز درمانی ارجاع دهید

► عفونت حاد گوش: اگر درد یا ترشح چربکی وجود دارد ۵ روز دیگر درمان را با همان آنتی

بیوتیک ادامه داده و گوش را به وسیله فتیله گذاری خشک کنی. ۵ روز بعد پیگیری کنید و برای

بار دوم به مرکز بهداشتی درمانی ارجاع دهید

► عفونت مزمن گوش: طرز صحیح خشک کردن گوش را (فتیله گذاری) توسط مادر، کنترل کرده

و او را به این کار تشویق کنید و به مرکز بهداشتی درمانی ارجاع دهید

► اگر درد گوش یا ترشحات چربکی وجود ندارد چنانچه درمان با آنتی بیوتیک کامل نشده

است به مادر توصیه کنید دوره درمان را کامل کند

تب

بعد از ۲ روز

► کودک را مجدداً ارزیابی کنید: اگر تب هنوز وجود دارد و در طبقه بندی دیگری قرار دارد: درمان را طبق همان طبقه بندی انجام دهید

► اگر تب به تنهایی باقی ماند و در طبقه بندی دیگری قرار ندارد: به مرکز بهداشتی درمانی ارجاع دهید.

اسهال/اسهال پایدار

بعد از ۵ روز:

► سوال کنید:

● آیا اسهال قطع شده است؟

● چندبار در روز دفع مذفوع داشته است؟

درمان:

► اگر اسهال هنوز متوقف نشده است (هنوز ۳ بار و بیشتر در روز اسهال دارد) کودک را به مرکز بهداشتی درمانی ارجاع دهید

► اگر اسهال متوقف شده است (کمتر از ۳ بار اسهال در روز دارد) به مادر بگویید توصیه های تغذیه ای معمول برای سن کودک

را ادامه بدهد.

مشکلات غذاونحوه تغذیه

بعد از 5 روز :

- ﴿وضعیت غذاونحوه تغذیه را بررسی کنید: به سوالات قسمت بالای چارت مشاوره نگاه کنید
- ﴿ در مورد هر مشکل غذاونحوه تغذیه که در اولین مراجعه پی برده اید، سوال کنید
- ﴿ در مورد هر مشکل غذاونحوه تغذیه که جدیداً یا قبلاً بروز کرده، مشاوره کنید. اگر با مادر در مورد انجام تغییرات خاص در تغذیه کودکش مشاوره کرده اید، از او بخواهید که بهمراه کودکش مجدداً مراجعه نماید
- ﴿ اگر کودک اختلال رشد دارد از مادر بخواهید برای کودک زیر یکسال 15 روز و بالای یکسال 30 روز پس از اولین مراجعه جهت توزین و ارزیابی مجدد کودک خود مراجعه نماید

اختلال رشد / رشد نامعلوم

بعد از 15 یا 30 روز :

- ﴿ کودک را وزن کنید و تعیین کنید که آیا کودک هنوز اختلال رشد دارد؟
 - ﴿ وضعیت غذاونحوه تغذیه را بررسی کنید: به سوالات قسمت بالای چارت مشاوره نگاه کنید
- درمان:**
- ﴿ اگر کودک اختلال رشد ندارد، مادر را به ادامه توصیه ها تشویق کنید
 - ﴿ اگر کودک هنوز اختلال رشد دارد به مرکز بهداشتی درمانی ارجاع دهید

مشاوره با مادر

غذاونحوه تغذیه

«غذاونحوه تغذیه کودک را بررسی کنید»

«در مورد غذای معمول کودک و نحوه تغذیه در دوران بیماری سوال کنید».

«جوابهای مادر را با توصیه های تغذیه ای برای گروههای سنی طبق جدول زیر مقایسه کنید».

سوال کنید:

«آیا کودک شیر خودتان را می خورد؟

اگر بله: چند بار در روز؟

آیا در طول شب هم شیر می دهید؟

«آیا کودک غذا یا مایعات دیگر می خورد؟

اگر بله: چه نوع غذا یا مایعات؟

چند بار در روز؟

اگر خیلی کم وزن است، چه مقدار غذا برای هر وعده به او می دهید؟ چه کسی و چگونه او را تغذیه می کنید؟

«بتابزگی تغذیه کودک فرق کرده است؟ اگر بله: چگونه؟

توصیه های تغذیه ای

توصیه های تغذیه ای برای کودکی که اسهال پایدار دارد.

► اگر کوک هنوز شیر مادر می خورد؟ در طول شبانه روز مقدار بیشتری به او شیر بدهد،

► اگر کودک غیر از شیر مادر از سایر شیرها استفاده می کنند

- ### • جایگزین کردن با افزایش تغذیه با شیر مادر یا

- جایگزین کردن با فرآورده های تخمیری شیر مانند ماست یا

- ### • جایگزین کردن نصف شیر با غذاهای نیمه جامد مغذی

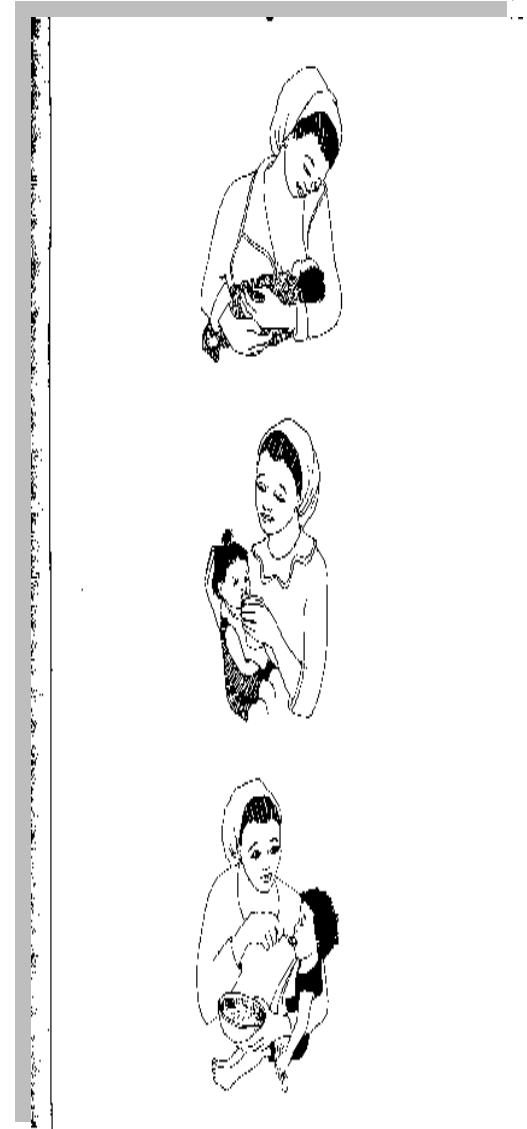
▶ برای غذاهای دیگر توصیه های تغذیه ای برای گروههای سنی را دنبال کنید

◀ مشاوره با مادر در مورد مشکلات تغذیه ای:

- اگر کودک طبق توصیه های فوق تغذیه نمیشود ،

با مادر مشاوره کنید:

- اگر مادر مشکل تغذیه با شیر مادر را مطرح کرد. تغذیه با شیر مادر را ارزیابی کنید.
همچنین نحوه صحیح بغل کردن و شیردهی را به مادر نشان دهید.
- اگر کودک زیر 4 ماه سن دارد و شیر و یا غذای دیگری می خورد. :
 - به مادر اطمینان بدهید که خود می تواند شیر مورد نیاز کودکش را تولید کند.
توصیه کنید مرتب ، روز و شب و با دفعات طولانی کودک را شیر بدهد و به تدریج غذاها و شیرهای دیگر را کم کند.
 - اگر مادر مجبور است شیرهای دیگر را به کودک بدهد درخصوص موارد زیر با او مشاوره کنید:
 - تغذیه با شیر مادر را حتی شب ها ادامه دهد.
 - مطمئن شوید جانشین شونده مناسبی انتخاب کرده
 - مطمئن شوید طرز تهیه شیر را می داند و آن را بهداشتی تهیه می کند
 - شیر آماده را بیشتر از یک ساعت نگه ندارد.
 - غازگول زنک استفاده نکند.
- اگر مادر برای تغذیه کودک از بطری استفاده می کند:
 - حبه جای بطری استکان را توصیه کنید.
 - به مادر نشان بدهید که چگونه با استکان به کودک شیر بدهد .
- اگر کودک خوب غذا نمی خورد با مادر مشاوره کنید:
 - بلکه کودک بنشینند و او را ترغیب نماید.
 - حبه کودک در ظرفها و کاسه های جدا غذا بدهد.
- اگر کودک در طول بیماری خوب غذا نمی خورد با مادر مشاوره کنید:
 - در صورت امکان مرتب اورابا شیر مادر تغذیه کند.
 - از غذاهای نرم، متنوع ، اشتها آور و غذاهایی که کودک دوست دارد تا حد امکان به او بدهد.
 - اگر بینی کودک مانع تغذیه اوست تمیز کند.
 - انتظار داشته باشید و قتی حال کودک بهتر شود اشتها ای او بهتر خواهد شد
- هر گونه مشکل تغذیه ای را بعد از 5 روز پیگیری کنید.

◀ به مادر توصیه کنید در دوران بیماری مایعات را برای کودک خود افزایش بدهد.

برای کودک مبتلا به بیماری :

- تکرر بیشتر تغذیه با شیر مادر و بیمدت طولانی تر در هر وعده غذائی
- افزایش مایعات، مانند: دادن سوپ، دوغ، لعله برنج یا آب جوشیده خنک شده
- **برای کودک مبتلا به اسهال :**
- دادن مایعات زیاد از مرگ کودک جلوگیری می کند دادن مایعات طبق برنامه درمانی الف باب به کودک بدهید

چه موقعی مراجعه کند

به مادر توصیه کنید چه موقع نزد کارمند بهداشتی برگردد

به مادر توصیه کنید طبق لیست زیر برای پیگیری کودک بیمار مراجعه نماید

اگر کودک مبتلا به:	برای پیگیری برگردد:
پنومونی	2 روز
تب	
مشکلات غذاونحوه تغذیه	5 روز
عفونت حاد گوش	
سایر بیماریها، اگر بهبود نیافتد	
اختلال رشد/ رشد نامعلوم	30 روز (بالای یکسال)
	15 روز (زیر یکسال)

چه موقع فوری مراجعه کند

به مادر توصیه کنید اگر کودک هر کدام از نشانه های زیر را داشت باید فوراً برگردد.

هر کودک بیمار اگر:	قادر به نوشیدن نبودن
	➤ مريض تر شدن
	➤ قب کردن
اگر کودک پنومونی ندارد:	
اگر:	➤ تنفس تندر
	➤ تنفس مشکل
کودک اسهالی باید برگردد اگر	➤ خون در مدفوع
	➤ کم نوشید

ارزیابی و طبقه بندی و درمان شیر خوار بیمار زیر دو ماه

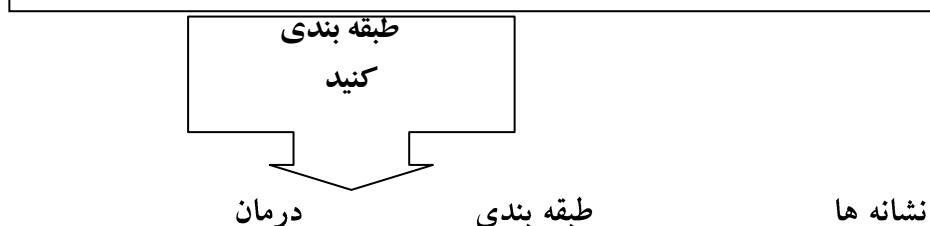
از مادر در مورد مشکل شیر خوار سؤال کنید.

- مشخص کنید اولین مراجعه کودک است یا برای پیگیری آمده است؟

- اگر برای پیگیری آمده به قسمت پیگیری (شیرخوار 7 روزه تا 2 ماهه) مراجعه نهایید.

-اگر اولین مراجعه است کودک را به ترتیب زیر ارزیابی کنید-

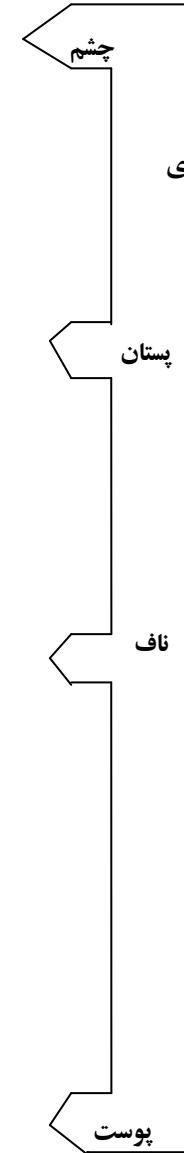
در صورت مشاهده هر یک از نشانه های خطر کودک نیاز به توجه فوری داشته، ارزیابی را تکمیل کرده و فوراً درمان قبل از ارجاع را انجام داده و سریعاً ارجاع نماید.

<ul style="list-style-type: none"> • درمان برای پیشکیری از پایین آمدن قند خون • توصیه به مادر که شیرخوار را گرم نگه دارد • اگر فاصله نزدیکترین مرکز درمانی : <p>- <u>کمتر از یک ساعت باشد: کودک را فوراً ارجاع دهید.</u></p> <p><u>بیش از یک ساعت باشد: اولین نوبت آنکه بیوپیک مناسب را بدھید سپس کودک را فوراً ارجاع دهید.</u></p>	<p>احتمال عفونت باکتریال شدید</p>	<p>در صورت داشتن هر یک از نشانه های خطر</p>
--	-----------------------------------	---

کودک را از نظر عفونت های موضعی ارزیابی کنید:

درمان	طبقه بندی	نشانه ها
اگر فاصله نزدیکترین مرکز درمانی: کمتر از یک ساعت باشد: شیرخوار را فوراً "ارجاع دهید. بیش از یک ساعت باشد اولین نوبت آنتی بیوتیک مناسب را بدھید و سپس شیرخوار را فوراً "ارجاع دهید.	عفونت شدید چشم	قرمزی اطراف چشم ، خروج ترشحات چرکی و تورم
-از قطره سولفاستامید چشمی ۱۰٪ به میزان یک قطره هر ۳ ساعت به مدت ۶ روز استفاده کنید. -۵ روز بعد پیگیری کنید.	عفونت خفیف چشم	خروج ترشحات چرکیاز چشم بدون تورم
اگر فاصله نزدیکترین مرکز درمانی: کمتر از یک ساعت باشد: شیرخوار را فوراً "ارجاع دهید. بیش از یک ساعت باشد اولین نوبت آنتی بیوتیک مناسب را بدھید و سپس شیرخوار را فوراً "ارجاع دهید.	ماستیت	قرمزی گرمی و تورم پستان
به مادر توصیه کنید از دست کاری ، فشار دادن و مالیدن پستان نوزاد خودداری کند.	پستان طبیعی	بزرگی و سفتی پستان
اگر فاصله نزدیکترین مرکز درمانی: کمتر از یک ساعت باشد: شیرخوار را فوراً "ارجاع دهید. بیش از یک ساعت باشد اولین نوبت آنتی بیوتیک مناسب را بدھید و سپس شیرخوار را فوراً "ارجاع دهید.	عفونت شدید ناف	- ترشحات چرکی فراوان ناف یا - قرمزی بیش از ۱ سانتی متر اطراف ناف
در صورت خونریزی بیش از چند قطره از ناف ، نوزاد را فوراً "ارجاع دهید.	خونریزی بند ناف	خونریزی بیش از چند قطره
به مادر توصیه کنید هر بار تعویض کهنه ، بند ناف را با بتادین تمیز کند. به مادر توصیه کنید چه موقع فوراً "برگرد. در صورت عدم بهبودی ۵ روز بعد مراجعه کند.	عفونت خفیف ناف	ترشح خونابه یا قرمی کمتر از ۱ سانتی متر اطراف ناف
به نزدیکترین مرکز درمانی بدون تزریق آنتی بیوتیک ارجاع دهید	عفونت شدید پوستی	وجود جوشهای چرکی منتشر (بیش از ۱۰ عدد) در پوست
استفاده از بتادین و بماد پوستی تراسایکلین یا استحمام روزانه با آب و صابون در صورت عدم بهبودی ۵ روز بعد مراجعه کند.	عفونت خفیف پوستی	وجود جوشهای چرکی محدود کمتر از ۱۰ عدد) در پوست

- سؤال کنید ، نگاه کنید ، لمس کنید**
- قرمزی ، تورم ف خروج ترشحات چرکی از چشم
 - قرمزی ، گرمی و تورم پستان
 - ترشحات چرکی ف خونریزی و قرمی ناف
 - وجود جوش های چرکی پوست

آیا شیرخوار اسهال دارد؟

اگر بله : سوال کنید

نگاه کنید و لمس کنید

وضعیت کودک

برای چه مدتی؟

آیا خون در مدفوع وجود دارد؟

بی حالی و کاهش سطح هوشیاری

بی قراری و تحریک پذیری

فرورفتگی چشم

پوست شکم را بین دو انگشت

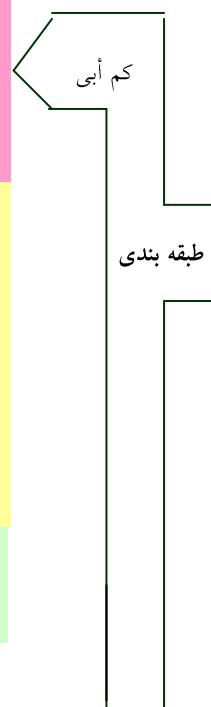
بفشارید

خیلی آهسته (بیشتر از ۲ ثانیه)

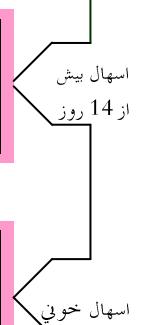
بحالت طبیعی برミ گردد.

آهسته بحال طبیعی برミ گردد

درمان	طبقه بندی	نشانه ها
• فوراً نوزاد را همراه مادرش به نزدیکترین مرکز درمانی (جهت برنامه درمانی ج) ارجاع دهید و به مادر توصیه کنید در بین راه به کودکش جرمه جرمه شیرخودش را بدهد	کم آبی شدید	2 نشانه از نشانه های زیر را داشته باشد - بی حالی یا کاهش سطح هوشیاری - فرورفتگی چشم ها - پوست او خیلی آهسته به حال طبیعی - برミ گردد.
• برای درمان کم آبی مایعات و غذا طبق گروه ب بدهید. • اگر کودک یکی از نشانه های خطردارد یاد رطیقه بندی کم وزنی قرار دارد. فوراً اورا همراه مادرش به نزدیکترین مرکز درمانی ارجاع دهید و در بین راه شیر مادر و او آراس جرمه جرمه به او بدهید.	کم آبی نسی	2 نشانه از نشانه های زیر را داشته باشد - بی قرار یا تحریک پذیر - فرورفتگی چشم ها - پوست آهسته به حال طبیعی برミ گردد.
• برنامه درمانی الف را بکار ببرید	کم آبی ندارد	نشانه های کافی برای طبقه بندی کم آبی شدید و متوسط را ندارد

قبل از ارجاع کم آبی را درمان کنید مکراینکه علاوه نخطر داشته باشد	اسهال شدید	برای ۱۴ روز یا بیشتر اسهال داشته
به مرکز بهداشتی درمانی ارجاع دهید	مداوم	

قبل از ارجاع کم آبی را درمان کنید ارجاع به مرکز بهداشتی درمانی ۲ روز بعد پیگیری کنید.	اسهال خونی	خون در مدفوع
---	------------	--------------

سپس مشکل شیرخوردن یا کم وزنی را کنترل کنید.

درمان	طبقه بندی	نشانه ها
• درمان برای پیشکشی از یابی آمدن قند خون	عدم توانایی خوردن	قادر به شیرخوردن نیست یا
• توصیه به مادر که شیرخوار را گرم نگه دارد	احتمال غفوت	- به هیچ وجه پستان را نمی گیرد یا
• اگر فاصله نزدیکترین مرکز درمانی :	باکتریال شدید	- نمی تواند بمکد
- کمتر از یک ساعت باشد: کودک را فوراً ارجاع دهید. - بیش از یک ساعت باشد: اولین نوبت آنتی بیوتیک مناسب را بدھید سپس کودک را فوراً ارجاع دهید.		

◀ مادری که به کودک شیرخودش را می دهد توصیه کنید با دفعات بیشتر و مدت طولانی تر کودک را شیر بددهد.	مشکل شیرخوردن یا کم وزنی	<ul style="list-style-type: none"> - خوب پستان نمی گیرد یا - خوب نمی مکد یا - کمتر از ۸ بار شیر خوردن در ۲۴ ساعت - خوردن غذای مایعات دیگر یا - وجود برفک یا - پایین بودن وزن زیر صد ک ۳ یا - موازی و صعودی نبودن منحنی رشد وزنی بالای صد ک ۳
◀ اگر غذای دیگر غیر از شیر مادر را می خورد دهد توصیه کنید غذا و مایعات دیگر را بتدیریج قطع و از فتحان یا افاقت استفاده کند.		
• اگر اصلاً شیر مادر نمی خورد:		
<ul style="list-style-type: none"> - برای مشاوره تغذیه با شیر مادر ارجاع دهید - استفاده صحیح شیر مصنوعی را آموزش دهید 		
◀ اگر برفک دارد درمان در منزل را به مادر آموزش دهید		
◀ توصیه های مراقبت در منزل را به مادر آموزش دهید		
◀ هر مشکل در شیرخوردن یا برفک را، بعد از ۲ روز پیگیری کنید و کم وزنی را در ظرف ۱۵ روز پیگیری کنید.		

<ul style="list-style-type: none"> • توصیه های مراقبت در منزل را به مادر بگویید. • مادر را برای شیر دادن خوب کودک تشویق کنید. 	مشکل شیرخوردن	کم وزنی و یا هیچ نشانه ای از شیرخوردن ناکافی ندارد
---	---------------	--

سوال کنید.

• آیا مشکل شیرخوردن دارد؟

• آیا کودک شیر مادر خوار است؟ اگر بله: چند بار در ۲۴ ساعت؟

• آیا کودک غیر از شیر مادر، غذا یا مایعات دیگر می خورد؟
اگر بله، چند بار و با چه چیزی؟

◀ **اگر شیرخوار:**

کمتر از ۸ بار در ۲۴ ساعت تغذیه می شود

چیز دیگری می خورد یا می آشامد
وزن او برای سن کم است

و

هیچ نشانه ای برای ارجاع فوری به بیمارستان ندارد

◀ **از زیبایی تغذیه با شیر مادر:**

• آیا کودک ظرف یک ساعت گذشته اگر شیرخوار تغذیه نشده است باز مادر بخواهید او را شیر باشیر مادر تغذیه شده است؟ بددهد و برای ۴ دقیقه او را مشاهده کنید.

(اگر کودک در ساعت گذشته شیر خورده از مادر بخواهید اگر امکان

دارد صبر کند موقع شیر خوردن بعدی به شما اطلاع دهد)

• آیا شیرخوار قادر به گرفتن پستان می باشد؟ نحوه گرفتن پستان:

خوب پستان می گیرد

خوب پستان نمی گیرد

به هیچ وجه پستان را نمی گیرد

از زیبایی:

چانه به سینه چسبیده

دهان باز است

لب پایین به بیرون برگشته است

نونک و قسمت پیشتری از هاله پستان در دهان شیرخوار می باشد

خوب میمکد / خوب نمی مکد / نمی تواند بمکد

بینی شیرخوار، اگر مانع تغذیه اوست تمیز کنید

• ار نظر برفک، دهان رانگاه کنید

اگر بله، جهت ارزیابی به مرکز پهداشتی درمانی ارجاع دهید

آیا مشکل دیگری دارد؟

کنترل وضعیت واکسیناسیون شیر خوار و کنترل مصرف مکمل های داروئی

درمان شیرخوار و مشاوره با مادر

◀ آنتی بیوتیک داخل عضلانی در صورت عدم امکان ارجاع

برای اولین نوبت آنتی بیوتیک قبل از ارجاع در صورتیکه تانزدیکترین مرکز درمانی بیش از یکساعت فاصله باشد.

- اولین آنتی بیوتیک انتخابی: جنتاماپین و آمپی سیلین

دومین آنتی بیوتیک انتخابی: جنتاماپین و پنی سیلین

- ◀ اقداماتی برای پیشگیری از پایین آمدن قند خون
 - اگر کودک قادر به تغذیه با شیر مادر است:
 - از مادر بخواهید که کودک را با شیر خودش تغذیه کند
 - اگر کودک توانایی تغذیه مستقیم از پستان مادر را ندارد ولی قادر به بلع می باشد:
 - به ترتیب اولویت و در دسترس بودن شیر مادر دوشیده شده ، شیر دایه ، شیر مصنوعی ، آب قند به او بدهید.
 - قبل از ارجاع ۳۰ تا ۵۰ میلی لیتر شیر یا آب قند در صورت تحمل با قاشق به او بدهید.
 - طرز تهیه آب قند:
 - ۴ قاشق چایخوری شکر (۲۰ گرم) را در یک لیوان محتوی ۲۰۰ سی سی آب جوشیجه خنک شده حل کنید.
 - اگر کودک توانایی بلعیدن ندارد:
 - اگر توانایی گذاشتن لوله معده دارید، همان مایعات فوق را به همان میزان از لوله معده هر ۲ ساعت به او بدهید.
 - در صورت عدم امکان ارجاع هر ۲ ساعت تکرار کنید.

وزن	جنتاماپین	آمپی سیلین	پنی سیلین G
تا ۱/۵ کیلوگرم	ویال ۲ میلی لیتر = ۲۰ میلیگرم	ویال ۵ میلی لیتر = ۵۰ میلیگرم	ویال ۵ میلی لیتر = ۵۰۰۰۰۰۰۰۰ واحد
۱/۵ تا ۲/۵ کیلوگرم	۰/۲۵ ml	۱ ml	۰/۱ ml
۲/۵ تا ۳/۵ کیلوگرم	۰/۵۰ ml	۲ ml	۰/۲ ml
۳/۵ تا ۴/۵ کیلوگرم	۰/۷۵ ml	۳ ml	۰/۳ ml
۴/۵ کیلوگرم به بالا	۱ ml	۴ ml	۰/۴ ml
در صورت عدم امکان ارجاع تا زمان رسیدن به مرکز درمانی	۱/۲۵ ml	۵ ml	۰/۵ ml
	هر ۸ ساعت	هر ۶ ساعت	هر ۶ ساعت

درمان برفک

◀ مادر باید:

- دستهایش را بشوید.
- پنبه بقیز را به سر یک چوب کبریت پیچده (یا گوش پاکن) را با ۱ میلی لیتر محلول نیستاتین آغشته کند و روی لکه های سفید (برفک) داخل دهان شیر خوار بمالد و این عمل را هر ۴ ساعت یکبار تکرار کند.
- دارو به نوک و هاله پستان مادر هم مالیده شود.

درمان شیر خوار در صورت امکان ارجاع

برنامه درمانی ب : درمان کم آبی نسبی با ORS
تا زمان رسیدن به محل ارجاع به تناوب آب جوشیده خنک شده واو. آر. اس را هر یک ساعت تکرار کنید.

تعیین مقدار تقریبی محلول او. آر. اس که بایستی در ۴ ساعت اول داده شود:

مقدار او. آر. اس(میلی لیتر)	وزن(کیلو گرم)
۱۰۰	۱/۵ تا
۱۵۰ - ۲۰۰	۲/۵ تا ۱/۵
۲۰۰ - ۲۵۰	۳/۵ تا ۲/۵
۲۵۰ - ۳۰۰	۴/۵ تا ۳/۵
۳۵۰	۴/۵ به بالا*

*برای محاسبه مقدار تقریبی او. آر. اس میتوانید وزن کودک (کیلو گرم) را در ۷۵ ضرب کنید.
اگر کودک کمتر از جدول فوق او. آر. اس درخواست کرد هر چقدر میل دارد به او بدهید.

► به مادر نشان دهید که چگونه او. آر. اس به کودک بدهد.

► مرتلیبا استکان و جرعة بدهد.

► اگر کودک استفراغ کرد ۱۰ دقیقه صبر کند و پس از آن دادن او. آر. اس را کم کم ادامه دهد.

► هر مقدار که میل دارد او را با شیر مادر تغذیه کند.

► بعد از ۴ ساعت :

کودک را ارزیابی مجدد و کم آبی اورا طبقه بندی نمایید

برای ادامه درمان برنامه درمانی مناسب را انتخاب کنید

برای درمان اسهال مایعات بیشتر بدهید و غذا را ادامه بدهید.

برنامه درمانی الف: درمان کم آبی ناشی از اسهال در منزل
مشاوره با مادر روی ۳ قانون درمان اسهال در منزل
(دادن مایعات اضافی، ادامه تغذیه، مراجعه مجدد)

۱- دادن مایعات اضافی :

► به مادر بگویید:

• کودک را مرتبًا با شیر خود تغذیه کند.

• اگر کودک شیر مادر می خورد ORS یا آب جوشیده خنک شده هم به او بدهید.

• اگر کودک شیر مادر خوار نیست ، علاوه بر شیر همیشگی ، محلول ORS ، آب جوشیده خنک شده هم به او بدهید.

► طرز تهیه محلول او. آر. اس را به دقت به مادر آموزش دهید.

► به مادر نشان بدهید ، علاوه بر شیر مادر ۳۰-۵۰ میلی لیتر (بر حسب تحمل حتی بیشتر)

او. آر اس پس از هر بار دفع مدفع آبکی به او بدهد.

به مادر بگویید:

• محلول ORS را با استکان یا قاشق مرتبًا جرعة بدهد.

• اگر کودک استفراغ کرد ۱۰ دقیقه صبر کند ، سپس محلول را به آهستگی بدهد.

• تا زمان قطع اسهال دادن مایعات اضافه را ادامه دهد.

۲- ادامه تغذیه با شیر مادر

چارت مشاوره با مادر را

بیینید.

۳- مراجعه مجدد

مشاوره با مادر

◀ به مادر طرز صحیح بغل کردن و پستان گرفتن شیرخوار را آموزش دهید

▶ نشان بدھید که چگونه کودک را نگه دارد

- بدن و سرکودک در امتداد هم باشد
- صورت کودک مقابل پستان باشد
- بدن کودک نزدیک بدن او باشد
- تمام بدن کودک را با دست حمایت کند نه فقط گردن و شانه او را

▶ به مادر نشان بدھید که چگونه کودک را به پستان بگذارد

- لب کودک با نوک پستان تماس داشته باشد
- صبر کند تا کودک دهانش را خوب باز کند
- نوک و قسمت بیشتری از هاله پستان در دهان نوزاد باشد.

▶ مشاهده کنید که کودک پستان را صحیح گرفته و خوب می مکد، اگر اشکالی در طرز گرفتن پستان و مکیدن دارد، مجدداً اصلاح کنیم.

چه موقع باید فوراً برگردد؟

به مادر توصیه کنید اگر شیر خوار هر کدام از نشانه های زیر را داشت فوراً برگردد.

- خوب شیرنخوردن یا ضعیف نوشیدن
- بدتر شدن
- تب دار شدن
- تنفس تند
- تنفس مشکل
- خون در مدفوع
- تورم و قرمزی اطراف چشم

▶ اطمینان از مکان گرم برای شیر خوار در همه اوقات

- به مادر توصیه کنید در هوای سرد ف سر و بای شیر خوار را پوشاند و لباسهای بیشتری به او پوشانید. لباس مناسب شیر خوار یک پوشش بیش از لباس خودتان است
- از قنداق کردن شیر خوار در هر شرایطی خودداری نمایید.

◀ مراقبت های لازم در منزل را به مادر آموزش دهید.

تغذیه مکرر با شیر مادر، هر چقدر که کودک میل دارد،

روز و شب، در طی بیماری و سلامت

◀ شیر مادر {

◀ چه موقع مراجعه کنند:

اگر کودک مبتلا به:	برای پیگیری برگردد:
اسهال	1 روز بعد هر مشکل در شیرنخوردن
عفونت خفیف چشم عفونت خفیف ناف عفونت خفیف پوست	5 روز بعد
برفک وزن گیری ناکافی یا رشد نامعلوم	10 روز بعد

شیر خوار بیمار را پیگیری کنید

وزن گیری ناکافی یا رشد نامعلوم

بعداز ۱۰ روز

شیر خوار را وزن کنید:

◀ اگر بیش از ۲۰۰ گرم در روز وزن اضافه کرده ، مادر را تشویق کنید که ادامه بدهد.

◀ اگر کمتر از ۲۰۰ گرم در ۱۰ روز وزن اضافه کرده ، او را به مرکز بهداشتی درمانی ارجاع دهید.

عفونت های موضعی:

بعد از ۵ روز :

◀ از نظر عفونت های موضعی ارزیابی کنید .

◀ اگر عفونت های موضعی شیر خوار فرقی نکرده یا بدتر شده است ، به مرکز بهداشتی و درمانی ارجاع دهید

◀ اگر عفونت های موضعی شیر خوار بهتر شده است ، مادر را به ادامه توصیه ها تشویق کنید.

برفک :

بعداز ۱۰ روز

دهان را برای وجود برفک نگاه کنید.

تغذیه را ارزیابی کنید: (مراجعه کنید به " مشکل شیر خوردن یا خوب وزن نگرفتن را کنترل کنید.")

◀ اگر برفک بدتر شده یا اگر کودک در پستان گرفتن یا مکیدن سینه مشکل دارد به مرکز بهداشتی درمانی ارجاع دهید.

◀ اگر برفک بهتر شده یا فرقی نکرده و مشکل تغذیه ندارد برای مدت ۵ روز درمان را ادامه بدهید.

مشکلات شیر خوردن:

بعداز ۱ روز :

◀ از نظر شی خوردن ارزیابی کنید.

◀ در مورد هر مشکل شیر خوردن که در اولین مراجعه داشت سوال کنید.

◀ با مادر در مورد هرگونه مشکلات جدید یا قبلی شیردهی مشاوره کنید.

◀ اگر در مشاوره با مادر ، تغییر تغذیه ای قابل ملاحظه ای را توصیه کرده

ایداز او بخواهید کودک را مجددا" بیاورد.

◀ اگر شیر خوار وزن گیری ناکافی داشته باشد از مادر بخواهید بعد از ۱۰ روز از

اولین مراجعه ، کودک را برای تعیین وزن بیاورد.

تذکر: اگر شما فکر می کنید که تغذیه کودک بهتر نمی شود یا شیر خوار وزن کم می کند او را ارجاع دهید .

اسهال:

بعد از ۱ روز

◀ ارزیابی شیر خوار برای کم آبی

◀ سوال کنید:

● آیا دفعات دفع مدفع کمتر شده است؟

● آیا خون در مدفع دیده شده است؟

● آیا اشتهاهی شیر خوار بهتر شده است؟

درمان:

◀ اگر کودک دچار کم آبی شده است ، مطابق چارت درمان کنید

◀ اگر دفعات دفع مدفع شیر خوار یا اشتهاهی او فرقی نکرده یا بدتر شده است ، به مرکز بهداشتی

و درمانی ارجاع دهید.

◀ اگر دفعات دفع مدفع و اشتهاهی کودک بهتر شده است به مادر بگویید توصیه های تغذیه ای را

ه مچنان ادامه دهد